

Efterløn er ganske enkelt ikke den optimale løsning i forhold til nedslidning. I værste fald ender det i en nedadgående spiral for efterlønsmodtageren, der på sin overførselsindkomst falder i socioøkonomisk status, hvilket fører til yderligere nedslidning, sygdom og øget dødelighed.

MD, professor i medicin, Nordin Hadlers forskning i den systemiske årsag til højere dødelighed har nemlig identificeret to væsentlige spørgsmål, der er af afgørende betydning for dødeligheden:

- Befinder du dig godt med din socioøkonomiske status?
- Er du tilfreds med din beskæftigelse?

Hermed bliver den socioøkonomiske faktor også en grundlæggende årsag til, at de højtuddannede lever længere, og at de lavtuddannede kæmper mere med nedslidning, sygdomsfrekvens og dødelighed. Det handler med andre ord ikke kun om et fysisk hårdere arbejde, men også i høj grad om psykologiske faktorer. Den nyere psykologiske forskning viser, at det at have et meningsfyldt liv, hvor man oplever at være betydningsfuld, har en afgørende betydning for sundhedstilstanden og dermed dødeligheden.

At lavtuddannede samtidig har en mere usund livsstil, kan forklares med, at de ikke opfatter dem selv som vigtige. Usund livsstil kan afkodes som et udtryk for ligegyldighed. Hvis samfundet indikerer, at man ikke er vigtig, vil man selv risikere at overtage denne indstilling, og der er derfor ingen grund til at passe på sig selv.

Det er en vigtig samfundsopgave at gøre opmærksom på, at alle er vigtige. Derfor er det en stor fejltagelse at lade folk gå på efterløn og andre overførselsindkomster, idet man hermed signalerer, at personen ikke er betydningsfuld. En meget bedre løsning er at **investere** i den hjælp og rådgivning, der skal til for, at personen kan komme sig. Her kan omskoling være hensigtsmæssig, hvis personen er fysisk nedslidt.

Den nyere psykologiske forskning viser, at de fleste mennesker har et stort uudnyttet potentiale. Den bedste form for forebyggelse vil være at fremme potentialet.